

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 186/2023-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Martinou Fabianovou, Hencovská 2043, Hencovce, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 6Sa/7/2020 zo 7. októbra 2020 a rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 7Sžsk/55/2021 z 25. októbra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Tiež navrhuje zrušiť namietané rozsudky, vec vrátiť na ďalšie konanie, priznať finančné zadost'učinenie a náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ žiadosťou z 10. júla 2015 doručenou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny vo Vranove nad Topľou (ďalej len „úrad“) požiadal o priznanie nároku na vyhotovenie parkovacieho preukazu podľa § 17 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o kompenzáciách“). Rozhodnutím úradu zo 4. augusta 2015 v spojení s rozhodnutím Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, pracovisko Košice z 26. októbra 2015 (ďalej len „žalovaný“) bola žiadosť sťažovateľa o vyhotovenie parkovacieho preukazu zamietnutá s odôvodnením, že miera funkčnej poruchy sťažovateľa dosahuje 30 % (porucha krčnej chrbtice), pričom na priznanie nároku je potrebná miera funkčnej poruchy 50 % (§ 2 ods. 3 zákona o kompenzáciách). Po opakovaných kasáciách zo strany krajského súdu a najvyššieho správneho súdu rozhodol žalovaný naposledy rozhodnutím zo 14. marca 2018, ktorým žiadosť sťažovateľa zamietol. Vychádzal pritom z lekárskeho posudku z 9. februára 2018, podľa ktorého miera funkčnej poruchy

sťažovateľa dosahuje 40 % (stredne ťažká perzistujúca bronchiálna astma). Krajský súd namietaným rozsudkom zamietol správnu žalobu sťažovateľa. Najvyšší správny súd namietaným rozsudkom zamietol kasačnú sťažnosť sťažovateľa.

II.

3. Sťažovateľ považuje namietaný rozsudok najvyššieho správneho súdu za arbitrárny s poukazom najmä na princíp právnej istoty, predvídateľnosti práva a ochrany legitímnych očakávaní. Porušenie svojich uvedených práv, ako aj princípov materiálneho štátu odvodzuje od skutočnosti, že najvyšší správny súd rozsudkom č. k. 9Sžsk/102/2020 z 30. marca 2022 vo veci sťažovateľa, v ktorej sa domáhal priznania nároku na vyhotovenie preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom podľa § 16 ods. 2 zákona o kompenzáciách, zrušil rozsudok krajského súdu č. k. 6Sa/21/2019 z 8. júla 2020. Nároku na vyhotovenie parkovacieho preukazu, ako aj nároku na vyhotovenie preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom sa sťažovateľ domáhal súbežne. Uviedol, že v konaniach, v ktorých boli vydané namietané rozsudky, tak aj v konaniach, ktorých výsledkom boli v tomto bode uvedené rozsudky, boli predmetom prieskumu rozhodnutia žalovaného, ktorými nepriznal sťažovateľovi nárok na základe identických lekárskeho posudkov. Sťažovateľ je toho názoru, že najvyšší správny súd v konaní sp. zn. 7Sžsk/55/2021 a sp. zn. 9Sžsk/102/2020 rozhodol na základe tých istých skutkových zistení a okolností diametrálne odlišne.

4. Dôvodom, pre ktorý najvyšší správny súd v konaní sp. zn. 9Sžsk/102/2020 zrušil rozsudok krajského súdu, bola skutočnosť, že v rámci lekárskej posudkovej činnosti mali posudkoví lekári vychádzať zo starých lekárskeho nálezov z roku 2015, 2016 a 2017, nie z aktuálnych, a tým malo dôjsť k porušeniu ustanovenia § 11 ods. 3 v spojení ods. 6 zákona o kompenzáciách (aktuálny lekárskeho nález nie starší ako šesť mesiacov), pričom neboli splnené podmienky podľa § 11 ods. 7 písm. a) a b) zákona o kompenzáciách (posudkový lekár vychádza pri ďalšom posúdení zdravotného stavu z lekárskeho nálezov, z ktorého vychádzal pri poslednom posúdení, ak od tohto posúdenia neuplynulo viac ako šesť mesiacov a nie sú známe nové skutočnosti, ktoré podmieňujú zmenu jednak určenej miery funkčnej poruchy, odkázanosti na kompenzáciu alebo zdravotného postihnutia uvedeného v prílohe č. 18 a jednak, ak pre ďalšie posúdenie zdravotného stavu nie je nevyhnutné vychádzať z lekárskeho posudku) a podľa § 11 ods. 8 v spojení s ods. 18 zákona o kompenzáciách (posudkový lekár môže vychádzať aj z lekárskeho nálezov, ktorý je starší ako šesť rokov, ak je podľa posudkového lekára zdravotný stav fyzickej osoby chronický s trvalým poškodením a miera funkčnej poruchy je definitívna a od ďalšej liečby nemožno očakávať zlepšenie), pričom zdravotný stav sťažovateľa bol v progresii. Rovnaký postup mal podľa názoru sťažovateľa aplikovať najvyšší správny súd aj v konaní o kasačnej sťažnosti proti namietanému rozsudku krajského súdu.

III.

III.1. K namietanému rozsudku krajského súdu:

5. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ proti namietanému rozsudku krajského súdu podal kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší správny súd namietaným rozsudkom. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity, ktorý vo vzťahu k preskúmanému

rozsudku krajského súdu opodstatňuje uprednostnenie právomoci najvyššieho správneho súdu [čl. 127 ods. 1 ústavy a § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoÚS“)]. Uvedená skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum namietaného porušenia uvedených práv sťažovateľa namietaným rozsudkom krajského súdu, preto ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 ZoÚS ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému rozsudku najvyššieho správneho súdu:

6. Z postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (III. ÚS 567/2022).

7. Vo vzťahu k namietanému rozsudku najvyššieho správneho súdu treba poukázať na povahu a špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy (III. ÚS 557/2022, I. ÚS 55/2023). Správne súdnictvo je primárne prostriedkom ochrany subjektívnych práv adresáta výkonu verejnej správy v najrôznejších podobách. Správny súd spravidla nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy (III. ÚS 502/2015).

8. Podstata ústavnej sťažnosti spočíva v námietke sťažovateľa, že najvyšší správny súd na základe takmer skutkovo rovnakých okolností rozhodol o podaných kasačných sťažnostiach proti rozsudkom krajského súdu diametrálne odlišne, čo považuje za porušenie princípu právnej istoty a ochrany legitímnych očakávaní.

9. Ústavný súd podrobil komparácii namietaný rozsudok najvyššieho správneho súdu a rozsudok č. k. 9Sžsk/102/2020 z 30. marca 2022. Z rozsudku najvyššieho správneho súdu č. k. 9Sžsk/102/2020 z 30. marca 2022 vyplýva, že ním zrušil kasačnou sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu č. k. 6Sa/21/2019 z 8. júla 2020 s odôvodnením, že posudkoví lekári v rámci posudkovej činnosti, ktorej výsledkom bol lekársky posudok zo 4. júla 2019, vyhodnocovali zdravotný stav sťažovateľa na základe neaktuálnej zdravotnej dokumentácie. V bode 61 a 62 sa uvádza, že „Z obsahu administratívneho spisu je zrejmé, že žalovaný v predchádzajúcom konaní listom z 22. januára 2018 žalobcu predvolal na deň 30. januára 2018 a vyzval ho, aby si priniesol aj zdravotnú dokumentáciu od 19. októbra 2015. Obdobný postup žalovaného však vo vzťahu k vyhotoveniu lekárskeho posudku zo 04. júla 2019 nevyplýva...Vzhľadom na vyššie uvedené najvyšší správny súd dospel k záveru, že pri rozhodovaní správneho orgánu, respektíve pri zisťovaní podkladov pre vydanie napadnutého rozhodnutia vo veci žiadosti o vyhotovenie preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom došlo k pochybeniu spočívajúcim v tom, že posudkoví lekári netrvali dôsledne na potrebe predloženia aktuálnych

lekárskych nálezov v zmysle § 11 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z., čo malo za následok nedostatočné zistenie skutkového stavu v súvislosti so zabezpečením podkladov rozhodnutia, čo je zároveň porušením všeobecnej povinnosti správneho orgánu v zmysle § 3 Správneho poriadku a zákonným dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia v zmysle § 191 ods. 1 písm. e) SSP.“.

10. V rámci namietaného rozsudku najvyššieho správneho súdu sťažovateľ v podanej kasačnej sťažnosti proti namietanému rozsudku krajského súdu namietal (i) rozdielne rozhodnutie krajského súdu v skutkovo rovnakej veci, (ii) zaujatosť zákonnej sudkyne, (iii) neobjektívnosť posudkových lekárov s odôvodnením, že úrad rozhodnutím z 8. septembra 2020 vyhovel jeho žiadosti zo 17. júla 2020 o vyhotovenie parkovacieho preukazu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím (porucha chrbtice – miera funkčnej poruchy 50 % – 60 %).

11. Najvyšší správny súd v namietanom rozsudku uviedol, že krajský súd v namietanom rozsudku skonštatoval jednoznačné a presvedčivé dôvody odklonu od rozhodnutia prijatého vo veci sp. zn. 8Sa/34/2018 (konanie o priznanie nároku na vyhotovenie preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom; krajský súd v danom konaní zrušil rozhodnutie žalovaného a vec vrátil na ďalšie konanie; pozn.). Vo vzťahu k jeho námietke o tvrdenej neobjektívnosti posudkových lekárov uviedol, že zdravotný stav sťažovateľa nebol ustálený (bol v progresii), preto jeho prípadné zhoršenie mohlo viesť k zmene posúdenia jeho zdravotného postihnutia a následne k priznaniu nároku na vyhotovenie parkovacieho preukazu podľa § 17 zákona o kompenzáciách.

12. Ústavný súd konštatuje, že podkladom rozhodnutia žalovaného, ktoré predchádzalo vydaniu namietaného rozsudku krajského súdu a najvyššieho správneho súdu, bol lekársky posudok z 9. februára 2018, ktorým posudkoví lekári stanovili mieru funkčnej poruchy sťažovateľa 40 % (stredne ťažká perzistujúca bronchiálna astma). Podkladom rozhodnutia žalovaného, ktoré predchádzalo vydaniu rozsudku krajského súdu č. k. 6Sa/21/2019 z 8. júla 2020 a rozsudku najvyššieho správneho súdu č. k. 9Sžsk/102/2020 z 30. marca 2022, bol lekársky posudok zo 4. júla 2019, v ktorom posudkoví lekári stanovili mieru funkčnej poruchy v rozsahu 40 % (stredne ťažká perzistujúca bronchiálna astma). Lekársky posudok z 9. februára 2018 a 4. júla 2019 obsahuje takmer totožné posúdenie zdravotného stavu sťažovateľa (posudok zo 4. júla 2019 obsahuje podrobnejší opis porúch chrbtice a ich špecifikácie pre zaradenie do skupiny s ľahkou, strednou a ťažkou poruchou funkcie; pozn.). Z oboch posudkov tiež vyplýva, že 30. januára 2018 sťažovateľ na osobnom stretnutí s posudkovými lekármi doložil nové odborné nálezy v počte 24 kusov. Osobné stretnutie z 30. januára 2018 predchádzalo vyhotoveniu lekárskeho posudku z 9. februára 2018. Osobné stretnutie sťažovateľa s posudkovými lekármi a doloženie ďalšej (aktuálnej) zdravotnej dokumentácie na účely vyhotovenia lekárskeho posudku zo 4. júla 2019 však už absentuje. Uvedená skutočnosť mala za následok zrušenie rozsudku krajského súdu č. k. 6Sa/21/2019 z 8. júla 2020.

13. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno

považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

14. Ústavný súd prisvedčuje tvrdeniu sťažovateľa, že obe súbežne prebiehajúce konania vychádzali z takmer identického skutkového stavu, avšak pri vyhotovovaní lekárskeho posudku zo 4. júla 2019 došlo zo strany posudkových lekárov k pochybeniu tým, že si od sťažovateľa nevyžiadali aktuálnu zdravotnú dokumentáciu. K takému pochybeniu však v konaní, ktoré predchádzalo vydaniu namietaného rozsudku najvyššieho správneho súdu, nedošlo, keďže vyhotoveniu lekárskeho posudku z 9. februára 2018 predchádzala 30. januára 2018 súčinnosť sťažovateľa s posudkovými lekármi. Uvedená skutočnosť bola dôvodom rozdielnosti rozhodovania najvyššieho správneho súdu v obdobných veciach, a tak nemohlo dôjsť k porušeniu uplatnených práv sťažovateľa a ani porušeniu princípov materiálneho právneho štátu. Na základe uvedeného preto ústavný súd v tejto časti odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) ZoÚS pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. apríla 2023

Robert Šorl
predseda senátu